

ТЕМИТЕ В МЕДИИТЕ

27.08.2024 г.

Разпаднал се сателит, а не метеор най-вероятно е наблюдаван тази нощ в небето над България

- bta.bg/bg/news/bulgaria/national-news

Заснетите от различни хора видео кадри със светещи обекти в небето над България тази нощ се отнасят най-вероятно за разпаднал се изкуствен спътник на Земята - сателит, който в атмосферата изгаря на отделните си разпадащи се части, каза пред БТА доц. Никола Петров, директор на Националната астрономическа обсерватория „Рожен“. Той не е наблюдавал лично обектите, но съдейки от разпространените видео кадри, смята, че няма как това да бъде метеор, навлязъл в атмосферата, така че да се разпадне и да изгаря, защото се движи прекалено бавно в сравнение с метеори, които са наблюдавани многократно.

Видяното прилича на скорост, която е свързана с изкуствени спътници на земята, допълни доц. Петров. Според него подобни случаи не се наблюдават толкова често, но може би трябва да очакваме в бъдеще все повече подобни случаи, тъй като постоянно се изстрелват нови спътници и има такива, които се развалят.

Оттук нататък космическият боклук, за който става въпрос, все повече ще бъде свързан с нас и трябва да се замисляме над това какво правим не само на Земята, но и около нея, посочи доц. Петров. Със сигурност ще се случват подобни неща, а когато апаратите са по-големи, има по-ранни предупреждения. Обикновено идеята е да падат някъде в океаните, за да няма евентуално останки в големи градове и села, уточни астрономът.

Заснетите обекти са се движили твърде бавно, за да бъдат метеори, каза пред БТА и Пенчо Маркишки, физик от катедра "Астрономия" на Физическия факултет на СУ "Св. Климент Охридски" и от Института по астрономия с НАО при БАН. Според него също вероятно става дума за изгарящ в атмосферата спътник.

Космически боклук горя над България

- Телеграф

Космически боклук или сателит пламна в небето над България в неделя вечерта, обясниха пред „Телеграф“ астрономи.

Явлението беше наблюдавано в София и северозападната част на страната, а стотици хора публикуваха снимки и клипове в социалните мрежи с питането какво точно виждат. Обектът не е метеор или астероид, категорични са специалистите.

Бавно

„Яркият метеороподобен обект, видян от мнозина над Западна България, едва ли е метеор. След като разгледах няколко видеа, останах с впечатление, че това е много бавен обект, навлизащ високо в земната атмосфера и разпадащ се на едри фрагменти. По-скоро прилича на изгарящ в атмосферата сателит или друг някакъв едър къс космически боклук. Всеки, който е виждал метеори, ще се съгласи, че чак толкова бавни метеори няма, обясни физикът Пенчо Маркишки.

Според директора на обсерваторията в Рожен Никола Петров яркият обект със сигурност не е метеор или астероид. Отломката, заснета от мнозина, е с големината на автобус.

Според астрономите около земната орбита има десетки хиляди изкуствени сателити и с годините това явление в небето ще се случва все по-често. „Напред във времето има от какво да се притесняваме. Около земното пространство е пълно с така наречения космически боклук и там са стотици хиляди отломки от вече неработещи изкуствени спътници. Замърсихме и това, което е около Земята“, заяви директорът на Националната астрономическа обсерватория пред Bulgaria ON AIR.

Проверка

Проверка в сайта In-The-Sky.org не показва над България да са минавали активни сателити в периода около 21 часа в неделя. По това време над страната ни обаче е имало множество извадени от орбита сателити и вече използвани степени на ракети. Не е ясно обаче какъв точно обект е "Видян да гори в небето ни. „Телеграф“ припомня, че през април тази година голямо парче китайски космически боклук се разби на

Земята над Южна Калифорния. Отломките създадоха зрелищно шоу, наблюдавано от хора от района на Сакраменто чак до Сан Диего.

[Космически боклук освети небето и стресна очевидци](#)

- Труд

Видеоклипове със странни летящи тела над България заляха социалните мрежи. Летящите тела не са метеорити, а отломки от спътник, каза директорът на Националната астрономическа обсерватория в Рожен доц. Никола Петров пред „Труд news“

Отломки от спътник, а не метеорити или други небесни тела, са осветили

небосклона над България в нощта срещу понеделник. Това посочи пред „Труд news“ директорът на Националната астрономическа обсерватория в Рожен доц. Никола Петров по повод видеоклипове на очевидци, които заляха социалните мрежи. На тях се вижда сноп от летящи по хоризонтала тела, с огнени опашки като от падащи звезди, които преминават над България.

Боклук от Космоса, в който се изстрелват все повече сателити, ще започне да пада на Земята все по-често в идните 20, 30 или 50 години, прогнозира доц. Петров.

„В момента все още можем да си живеем по-спокойно, но ще стигнем до там, да се притесняваме от падащи горящи отломки. Това е сигурно, че ще стане“, категоричен е астрономът. Той изтъкна като причина все по-вечето изстреляни изкуствени спътници в Космоса, които до 2030 г. ще бъдат 40 хиляди“, обясни ученият.

„Според мен това, което се е случило, се дължи на изгарянето на отломки от развален сателит, изкуствен спътник на Земята или такъв, какъвто съвсем целенасочено е бил свален. Предполагам' че е бил с размерите на автобус, а парчетата от него са с големината на автомобилна гума“, заяви доц. Петров.

Той уточни, че такава отломка, с размерите на оризово зърно СQ движи 7 пъти по-бързо от скоростта на куршум от автомат. „А ако удари друг сателит, със сигурност някой ще загуби много. Това е и причината да има само една сравнително нова специалност, наречена „Космическо право“. Занимава се с това кой ще е виновен, ако се ударят два спътника и ако вие решите да си изстреляте и един такъв отломък го удари и разруши“, добави той.

[Старогръцки надпис откриха на колона в Хераклея Синтика](#)

- 24chasa.bg

Теренът на Хераклея Синтика още не е изцяло проучен. Снимка: Тони Маскръчка

Ново свидетелство за присъствието на траки бе открито при археологическите разкопки на античния град Хераклея Синтика в Рупите край Петрич под ръководството на проф. д-р Людмил Вагалински (НАИМ-БАН), съобщи екипът във фейсбук страницата Archaeologia Bulgarica.

Върху колона на форума бе открит надпис на старогръцки, който д-р Николай Шаранков (СУ „Св. Кл. Охридски“) разчете така: „На беския Дионис“. Епитетът насочва към бесите – най-войнственото и най-известното през Античността тракийско племе, обитавало земите от левия бряг на р. Струма до района на р. Места (според Плиний Стари). Но въпросният епитет досега не се е появявал като прозвище на божеството.

Николай Шаранков отбелязва и че първата асоциация при споменаването на „беския Дионис" е с прочутото светилище и прорицалище на бога, посещавано в търсене на предсказания от знаменити личности като Александър Велики. Но дали то е продължавало да действа три века по-късно, когато е издигната колоната от Хераклея, не може да се каже.

[Международната академия за информационни технологии удостои чл.-кор. Светозар Маргенов с наградата "Уолтър Скот 2024"](#)

- bta.bg/bg/news/bulgaria/national-news

Международната академия за информационни технологии и количествен мениджмънт (IAITQM) удостои чл.-кор. Светозар Маргенов с наградата "Уолтър Скот 2024" за забележителни постижения и креативност в развитието на теорията, алгоритмите, образованието и приложенията на информационните технологии. Това съобщава пресцентърът на Българската академия на науките (БАН).

Носител на "Уолтър Скот 2023" е проф. Джек Донгара, който през 2021 г. е удостоен и с една от най-престижните награди в областта на изчислителните алгоритми на името на Тюринг.

Чл.-кор. Светозар Маргенов е избран за член на Международната академия за информационни технологии и количествен мениджмънт (Fellow of IAITQM).

Както БТА писа, с почетния знак "Марин Дринов" на лента Управителният съвет на Българската академия на науките (БАН) награди преди година чл.-кор. Светозар Маргенов - директор на Института по информационни и комуникационни технологии на БАН (ИИКТ). Отличието връчи тогава председателят на Академията акад. Юлиан Ревалски на официално честване, събщи пресцентърът на БАН. Почетният знак беше присъден за приноса на чл.- кор. Маргенов за развитието на българската наука, както и за неговата 70-годишнина.

Българският суперкомпютър "Хемус" бе въведен в експлоатация на 15 септември 2023 г. До 31 октомври бяха проведени интензивни настройки с цел установяване и документиране на реалната производителност върху международно утвърдени стандартизирани тестове. Това даде възможност "Хемус" да заеме престижното 360-о място в публикуваната на 16 ноември класация на най-мощните суперкомпютри в света (ТОП 500), каза в интервю за БТА от февруари т.г. член-кореспондент и професор Светозар Маргенов - директор на Института по информационни и комуникационни технологии при Българската академия на науките (ИИКТ-БАН). Той

е и ръководител на "Център за върхови постижения по информатика и информационни и комуникационни технологии".

Екстремни температури застрашават живота в Черно море

- standartnews.com

Предупреждения от експерти

"Наистина температурите, които наблюдаваме, както на атмосферата, така и на водата, са екстремални през последните години и близки до тропичните. Не е нормално, като проследим през последните години, че организмите са се адаптирали при други условия, това е един вид стрес, който предизвиква физиологични смущения и нерядко смърт при организми, които водят прикрупен начин на живот. Останалите, които са подвижни, могат да избягат в по-дълбоки води, където условията са по-благоприятни, но при всички случаи при този стрес всички са подложени на негативни ефекти.

Температурата е първият негативен ефект върху живите организми, но след това намалява кислородът, променя се солеността, възникват организми, които възпрепятстват проникването на светлината в дълбочина и т. н., и всичко това повлиява биогеохимични цикли и това е пагубно за нормалния живот в Черно море", заявява в предаването "Следобед за любопитните" доц. Виолин Райков от Института по океанология към БАН. През последните не само 10 години, според него, изследванията показват, че има повишаване на температурите в повърхностния и дълбочинен слой (0-300 метра, където е съсредоточен и животът в Черно море) на водата. Промените са факт и за атмосферата.

"Учените констатират и предупреждават от години за глобалното затопляне и резултатите от въглеродния диоксид, това вече е факт и наблюдаваме последствията. В затворени морета като Черно и Каспийско море тези процеси трайно се наблюдават.

Трябва обаче да припомним, че замърсяването на моретата с биогенни елементи от реките Днепър, Днестър и Дунав, от действащи и неефективно действащи пречиствателни станции вече води и може да се очаква измиране на морските организми. Тъй като това води до намаляване на естествените обитания в морето за живите организми", заявява в предаването "Следобед за любопитните" Петко Цветков от фондация "Биоразнообразие". В същото време, според него, високите температури засилват оцеляването на хищните видове като рапаните, а човекът със

своите действия – драгиране, тралиране на дъното – досъсипва нормалните условия за живот.

"В резултат на хипоксия, или изчерпване на кислорода във водата, в определени райони и определен период от време се наблюдава масово измиране на риби. В районите, където има по-висока органика, се развива фитопланктонът, това е микроскопичен планктон, който там, където има биогени, се развива масово, като прави килим върху повърхността на водата, и по този начин не пропуска преминаването на слънчева светлина, а това нарушава процесите.

По-голямото количество фитопланктон, води до по-голямо производство на кислород през деня, но през нощта процесът е обратен и кислородът спада до критични нива, от там и масовото измиране на живи организми в Черно море. Това лято температурите на морската вода и атмосферата за дълги периоди от време са били почти равни, което също води до стрес за живите организми", разяснява в ефира на БНР доц. Виолин Райков.

"Промените в климата и температурите водят до измествания, защото цъфтежът на водораслите преди се наблюдаваше през пролетта, сега това е факт и през лятото. Тези процеси водят или ще доведат до промени в рибните популации и колапс на екосистемите", предупреждава Петко Цветков от фондация "Биоразнообразие".

"Очевидно е, че тенденцията на по-високи температури на атмосферата и морските води ще се запази и в бъдеще. Това означава, че по-адаптивните морски обитатели ще оцелеят, а останалите ще загинат. Едновременно с това се наблюдава навлизането в Черно море на нови видове, но дали те ще останат, е въпрос на тяхната адаптация. Това не е най-добре за местните видове, защото се получава една конкуренция между тях, но тези процеси предстоят да се изследват", прогнозира доц. Виолин Райков от Института по океанология към БАН.

"Много бих искал да съм позитивен за бъдещето на живите организми в Черно море, но не бих могъл. Човекът трябва да направи активни стъпки, за да не продължава да разрушава екосистемите, т.е. преди да продължим с индустриализацията на Черно море, е необходимо да има една научно обоснована оценка за състоянието на живота в нашето море, като това важи и при въвеждането на аквакултурите", предупреждава Цветков.

[Документалната изложба „Българският принос в културно-историческото многообразие на обединена Европа“ ще бъде представена в Казанлък](#)

- bta.bg

Документалната изложба „Българският принос в културно-историческото многообразие на обединена Европа“ ще бъде представена в Музея на розата в Казанлък, съобщиха за БТА организаторите от Регионалния академичен център в града с координатор инж. Владимир Чучумишев. Панелната експозиция, която включва 22 постера, е подготвена от Научния архив на Българската академия на науките (БАН), а официалното откриване е на 28 август.

Изложбата представя документални свидетелства за дейността на българските книжовници и просветители, автобиографични и биографични документи, ръкописи на трудове, дневници, мемоари и спомени на наши учени, държавни, обществени, културни и военни дейци - членове на БАН. Акцент в експозицията е идеята за обединена Европа. Включени са документи и фотографии от богатия архив на акад. Иван Шишманов, основател и пръв председател на българската секция на Паневропейския съюз. Те убедително говорят, че още през 30-те години на 20 век България възприема идеите на паневропеизма за сближаване и сътрудничество между всички европейски народи на политическа, икономическа и културна основа. Представените в експозицията архивни материали са и своеобразен принос в културната програма по време на българското председателство на Съвета на Европейския съюз през 2018 година.

Гостуването на документалната изложба е по случай 155-та годишнина от създаването на БАН и предстоящото подписване на Меморандум за сътрудничество между Академията и Община Казанлък, което ще се състои на 30 август.

Експозицията ще бъде достъпна за посещения от гражданите до края на септември, а входът ще бъде свободен.